

Національний технічний університет України
«Київський Політехнічний Інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет інформатики і обчислювальної техніки
Кафедра обчислювальної техніки

Лабораторна робота №1

з дисципліни «Комп'ютерна логіка»

Тема: «Дослідження методів подання даних та виконання
однотактних операцій в комп'ютерах»

Підготував: студент групи ІО-61
Лисенко Дмитро Вадимович

Перевірив:
Верба Олександр Андрійович

Київ 2017

Дії з числами

$$X = -111001,10111001$$

$$[X]_{\text{ПК}} = 1.111001,10111001$$

$$[X]_{\text{ОК}} = 1.000110,01000110$$

$$[X]_{\text{ДК}} = 1.000110,01000111$$

$$[X]_{\text{ОК}}^M = 11.000110,01000110$$

$$[X]_{\text{ДК}}^M = 11.000110,01000111$$

$$\begin{array}{l} [X]_{\text{ОК}}^M \quad \left| \begin{array}{l} 11.000110,01000110 \\ 11.100011,00100011 \\ 10.001100,10001111 \end{array} \right| \begin{array}{l} * \text{Похибки немає} \\ * \text{Похибка} \\ \text{Втрата значимості} \end{array} \\ X \rightarrow \\ \leftarrow X \end{array}$$

$$\begin{array}{l} [X]_{\text{ДК}}^M \quad \left| \begin{array}{l} 11.000110,01000111 \\ 11.100011,00100011 \\ 10.001100,10001110 \end{array} \right| \begin{array}{l} * \text{Похибка} \\ * \text{Похибка} \\ \text{Втрата значимості} \end{array} \\ X \rightarrow \\ \leftarrow X \end{array}$$

$$Y = -111001,10111001 + 10101,10010$$

$$\begin{array}{r} 111001,10111001 \\ - 10101,10010 \\ \hline 100000,00101001 \end{array}$$

$$Y = -100000,00101001$$

$$[Y]_{\text{ДК}}^M = 11.011111,11010111$$

$$[Y]_{\text{ОК}}^M = 11.011111,11010110$$

$$\begin{array}{r} [X]_{\text{ДК}}^M = 11.000110,01000111 \\ + [Y]_{\text{ДК}}^M = 11.011111,11010111 \\ \hline [Z]_{\text{ДК}}^M = 10.100110,00011110 \end{array}$$

$$[Z]_{\text{ДК}}^M = 10.100110,00011110 \text{ (переповнення)}$$

$$\begin{array}{r} [X]_{\text{ОК}}^M = 11.000110,01000110 \\ + [Y]_{\text{ОК}}^M = 11.011111,11010110 \\ \hline 10.100110,00011110 \\ + \frac{1}{[Z]_{\text{ОК}}^M = 10.100110,00011101} \end{array}$$

$$[Z]_{\text{ОК}}^M = 10.100110,00011101 \text{ (переповнення)}$$

$$[-Y]_{\text{ДК}}^M = 00.100000,00101001$$

$$[-Y]_{\text{ОК}}^M = 00.100000,00101001$$

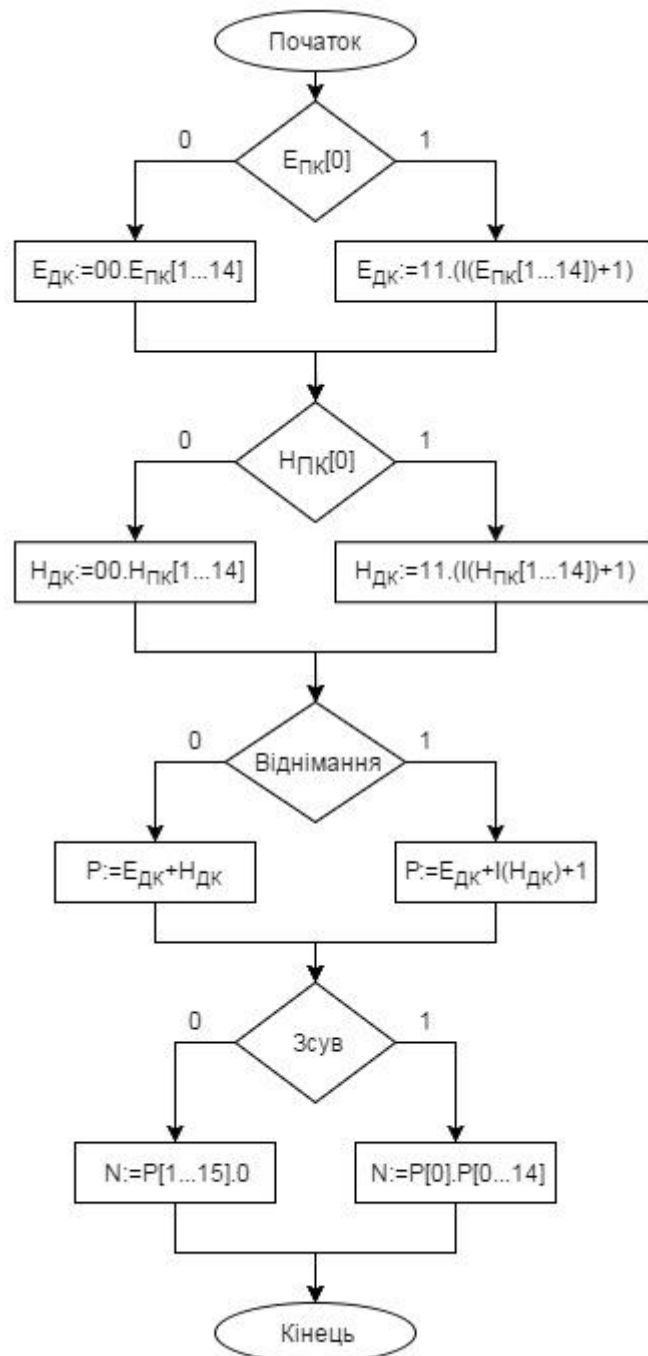
$$\begin{array}{r} [X]_{\text{ДК}}^M = 11.000110,01000111 \\ + [-Y]_{\text{ДК}}^M = 00.100000,00101001 \\ \hline [N]_{\text{ДК}}^M = 11.100110,01100000 \end{array}$$

$$[N]_{\text{ДК}}^M = 11.100110,01100000$$

$$\begin{array}{r} [X]_{\text{ОК}}^M = 11.000110,01000110 \\ + [-Y]_{\text{ОК}}^M = 00.100000,00101001 \\ \hline [N]_{\text{ОК}}^M = 11.100110,01101111 \end{array}$$

$$[N]_{\text{ОК}}^M = 11.100110,01101111$$

ГСА алгоритму

Висновок: Я навчився кодувати числа в ОК і ПК та виконувати деякі операції з ними (додавання, віднімання, зсув). Зробив схему перетворення числа з ПК у ОК/ДК та схему для виконання деяких операцій з числами у ДК (додавання, віднімання, зсув).

Короткі теоретичні відомості:

Для подання чисел та виконання операцій з числами, що мають знаки, використовують спеціальні машинні коди:

- прямий код (ПК),
- обернений код (ОК),
- доповняльний код (ДК).

Подання числа X у *прямому коді* визначається виразом:

$$[X]_{\text{ПК}} = \begin{cases} X, & \text{якщо } X \geq 0; \\ 2^n + |X|, & \text{якщо } X \leq 0. \end{cases}$$

Формула перетворення чисел у ОК код має вигляд:

$$[A]_{\text{ОК}} = \begin{cases} A, & \text{якщо } A \geq 0; \\ 2^{n+1} - 2^{-k} - |A| = 2^{n+1} - 2^k + A, & \text{якщо } A \leq 0. \end{cases}$$

Формула перетворення чисел у доповнювальний код має вигляд:

$$[A]_{\text{ДК}} = \begin{cases} A, & \text{якщо } A \geq 0; \\ 2^{n+1} - |A| = 2^{n+1} + A, & \text{якщо } A < 0. \end{cases}$$

Формули подання модифікованих кодів мають вигляд:

$$[A]_{\text{ОК}} = \begin{cases} A, & \text{якщо } A \geq 0; \\ 2^{n+2} - 2^{-k} + A, & \text{якщо } A \leq 0. \end{cases}$$

$$[A]_{\text{ДК}} = \begin{cases} A, & \text{якщо } A \geq 0; \\ 2^{n+2} + A, & \text{якщо } A < 0. \end{cases}$$

Зсуви машинних кодів.

Існують два різновиди машинних зсувів:

- логічний зсув;
- арифметичний зсув.

Логічний зсув це зміщення розрядів машинного слова у просторі із втратою розрядів, що виходять за межі розрядної сітки. Розряди, що звільняються заповнюються нулями.

Арифметичний зсув виконується з урахуванням знакового розряду.

Правила зсуву чисел поданих у ПК, ЗК та ДК відрізняються. Арифметичний зсув ліворуч означає множення числа на 2 (тобто на основу системи числення), а зсув праворуч – ділення числа на 2.

Арифметичний зсув чисел поданих у ПК

При цьому типі зсуву знаковий розряд не зсувається. Основні розряди зсуваються ліворуч або праворуч із заповненням нулями розрядів, що звільнилися при зсуві. Розряди, що вийшли за межі розрядної сітки втрачаються.

Арифметичний зсув ліворуч чисел, поданих у ОК.

Для визначення переповнення розрядної сітки при арифметичному зсуві використовують модифіковані коди.

Правило. Якщо під час зсуву від'ємного числа ліворуч за розрядну сітку виходить одиниця із знакового розряду, то необхідно виконати корекцію

$$K = +2^{-k}.$$

Арифметичний зсув праворуч чисел, поданих у ОК.

Правило. За зсуву праворуч від'ємного числа знаковий розряд переходить у поле основних розрядів і знов заповнюється тим самим значенням.

Арифметичний зсув ліворуч чисел, поданих у ДК

Правило. За зсуву ліворуч числа поданого у ДК розряди, що звільнилися заповнюються нулями. Якщо знаковий розряд змінює значущість виникає втрата значимості числа.

Арифметичний зсув праворуч чисел, поданих у ДК

Правило. За зсуву праворуч числа поданого у ДК знаковий розряд розповсюджується у поле основних розрядів і знов заповнюється тим самим значенням. В результаті може виникнути похибка.